

Controleprotocol Vervoerregio Amsterdam

Status: Vastgesteld

26 november 2020

INHOUDSOPGAVE

Controleprotocol	3
Inleiding	3
Artikel 1 Definities	3
Artikel 2 Opdrachtverlening accountantscontrole	3
Artikel 3 Informatieverstrekking door het Dagelijks Bestuur	4
Artikel 4 Inrichting accountantscontrole	5
Artikel 5 Toegang tot informatie	5
Artikel 6 Overige controles en opdrachten	5
Artikel 7 Rapportering	6
Artikel 8 Inwerkingtreding	6

CONTROLEPROTOCOL

Inleiding

Na afloop van ieder begrotingsjaar moet het Dagelijks Bestuur verantwoording afleggen aan de Regioraad over het gevoerde bestuur door overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag (artikel 197, lid 1 Gemeentewet). Voor het overleggen van deze stukken aan de Regioraad moeten de jaarrekening door een bevoegd accountant zijn gecontroleerd (artikel 197, lid 2 Gemeentewet). De accountant controleert de jaarrekening in opdracht van de Regioraad. Het is dan ook de Regioraad, die de accountant aanwijst (artikel 213, lid 2 Gemeentewet). Het Regioraad is echter niet het bestuursorgaan, dat de overeenkomst met de accountant ondertekent. Het is de voorzitter, die de overeenkomst voor de accountantscontrole met de accountant moet sluiten. De voorzitter vertegenwoordigt de Vervoerregio Amsterdam in en buiten rechte.

Artikel 1 Definities

In artikel 1 van de controleverordening staat wat specifiek wordt verstaan onder accountant, accountantscontrole, rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole en deelverantwoording.

De accountant is door de Regioraad benoemde registeraccountant, accountant-administratieconsulent, wettelijk auditor of organisatie waarin bevoegde accountants samenwerken, die is belast met de controle van de jaarrekening. De benoeming, schorsing en het ontslag van de accountant dient door de Regioraad te geschieden.

De jaarrekening wordt gecontroleerd op getrouwheid en rechtmatigheid. Daarnaast wordt een oordeel gevormd of de inrichting van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maakt. Getrouwheid doelt op een jaarrekening die een getrouw beeld geeft van de baten en lasten en van het vermogen. Rechtmatigheid is de overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Een deelverantwoording is een door de Regioraad gevraagde specifieke verantwoording van een afzonderlijke organisatie-eenheid binnen de Vervoerregio, die onderdeel uit maakt van de jaarrekening.

Artikel 2 Opdrachtverlening accountantscontrole

Artikel 2 van de verordening regelt de opdrachtverlening van de accountantscontrole van de jaarrekening. Het eerste lid legt de periode van de verbintenis met de accountant voor de controle van de jaarrekening vast. Het tweede lid mandateert de bevoegdheid van de Regioraad tot het benoemen van de accountant en het opdragen van de accountantscontrole aan het Dagelijks Bestuur. De periode van de verbintenis met de accountant uit het eerste lid impliceert niet dat daarna van accountant wordt gewisseld. De accountant maakt bij de nieuwe aanbesteding wederom kans op de opdracht. Een Regioraad die per periode wil wisselen van controlerend accountant zal hierbij met de aanbesteding rekening moeten houden, door de controlerend accountant van de afgelopen periode uit te sluiten.

Voor de accountantscontrole geldt het Besluit accountantscontrole gemeenten dat krachtens het zesde lid van artikel 213 Gemeentewet door de minister is vastgesteld. Het Besluit accountantscontrole gemeenten bevat onder andere regels voor de omvangsbasis en goedkeuringstoleranties voor de accountantsverklaring en de rapporteringstoleranties voor het verslag van bevindingen.

In het derde lid is bepaald dat het Dagelijks Bestuur een programma van eisen voor de uitvoering van de jaarlijkse accountantscontrole opstelt. Het vierde lid geeft aan dat het Dagelijks Bestuur dit programma van eisen ter kennisneming aan de Regioraad aanbiedt.

In het vijfde lid van artikel 2 wordt invulling gegeven aan het gebruik van de mogelijkheden van de Regioraad met betrekking tot de nadere bepaling van de goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie en de mogelijkheden die de Regioraad daarmee heeft. Deze moeten al bij de aanbesteding van de accountantscontrole worden bepaald en zodoende worden opgenomen in het programma van eisen.

Daarnaast zijn onder dit lid aanvullende zaken opgenomen over eisen die de Regioraad kan stellen aan de werkzaamheden van de accountant, zoals aanvullende inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen en aanvullende extra rapportages en controles.

Artikel 3 Informatieverstrekking door het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening en het jaarverslag. Ten opzichte van de Regioraad is het Dagelijks Bestuur ook verantwoordelijk voor de samenstelling van eventuele door de Regioraad gevraagde deelverantwoordingen. Artikel 3 van de controleverordening regelt de verplichtingen van het Dagelijks Bestuur voor de verstrekking van de achterliggende informatie aan de accountant.

Voor de controle van de jaarrekening doet de accountant onderzoek naar de achterliggende bescheiden. Het tweede lid draagt aan het Dagelijks Bestuur op deze achterliggende bescheiden goed toegankelijk ter inzage aan de accountant beschikbaar te stellen.

Het derde lid verplicht het Dagelijks Bestuur een verklaring af te geven aan de accountant, waarin het Dagelijks Bestuur verklaart geen informatie die van belang is voor de beoordeling van de jaarrekening, te hebben achtergehouden. De verklaring wordt ook wel een LOR (Letter of Representation) genoemd. De accountant is op grond van zijn beroepsregels verplicht om van het Dagelijks Bestuur een dergelijke verklaring bij de controle van de jaarrekening te verkrijgen.

In het vierde lid wordt een uiterste datum aan het Dagelijks Bestuur gesteld voor de overlegging van de gecontroleerde jaarrekening aan de Regioraad. De jaarrekening moet namelijk binnen twee weken na vaststelling, maar in elk geval voor 15 juli worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten (artikel 200 Gemeentewet). Voor deze datum, 1 juli, moet de jaarrekening door de Regioraad zijn behandeld en moet een eventuele erop volgende indemniteitsprocedure (artikel 198 Gemeentewet) zijn doorlopen en de jaarrekening wel of niet zijn vastgesteld.

De accountant verzendt de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen rechtstreeks aan de Regioraad. Het tweede lid van artikel 197 Gemeentewet bepaalt echter, dat het Dagelijks Bestuur bij de overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag aan de Regioraad daarbij de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen moet toevoegen.

Het vijfde lid van het artikel gebiedt het Dagelijks Bestuur alle informatie die van invloed is op het beeld van de jaarrekening en pas na de afgifte van de accountantsverklaring, maar voor de vaststelling van de jaarrekening door de Regioraad aan het Dagelijks Bestuur bekend is geworden, terstond te melden aan de Regioraad en de accountant. Het sluit verrassingen tijdens behandeling in de Regioraad uit.

Artikel 4 Inrichting accountantscontrole

Artikel 4 van de verordening regelt de bevoegdheidsverdeling tussen de accountant en het Dagelijks Bestuur ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole. De accountant is leidend ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole. Hij mag onaangekondigd controles uitvoeren. Het Dagelijks Bestuur is hierin volgend. Wel moet er ter bevordering van een soepele accountantscontrole periodiek overleg worden gevoerd tussen de accountant en de verschillende vertegenwoordigers van de Vervoerregio Amsterdam. Ook is uitwisseling van informatie gewenst over specifieke aandachtsgebieden bij de accountantscontrole.

Artikel 5 Toegang tot informatie

In het vorige artikel hebben we gezien dat de accountant leidend is voor wat betreft de inrichting van de accountantscontrole. Om een goede controle uit te voeren moet hij echter ook onbelemmerd onderzoek kunnen doen. Artikel 5 van de controleverordening kent de bevoegdheid om onbelemmerd onderzoek te doen toe aan de accountant, met in achtneming van de afspraken met de Regioraad zoals neergelegd in het programma van eisen. Het artikel legt aan het Dagelijks Bestuur de plicht op om er voor te zorgen, dat de accountant een onbelemmerde toegang heeft tot alle organisatie-eenheden van de Vervoerregio Amsterdam en de ambtenaren van de Vervoerregio Amsterdam volledig meewerken aan de accountantscontrole.

Artikel 6 Overige controles en opdrachten

Naast de controle van de jaarrekening zijn er meer werkzaamheden binnen de Vervoerregio Amsterdam die de inzet van een accountant (kunnen) vereisen. Zo eisen ministeries voor de verantwoording over de uitvoering van de medebewindstaken door de Vervoerregio Amsterdam (specifieke uitkeringen) vaak een aparte accountantsverklaring. De aanwijzing van de accountant voor onder andere dit soort accountantscontroles is een bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur. Ook kan het Dagelijks Bestuur besluiten om advieswerkzaamheden uit te besteden aan de door de Regioraad benoemde accountant.

Het eerste lid van artikel 6 van de verordening regelt hoe het Dagelijks Bestuur moet omgaan met de uitbesteding van “advieswerkzaamheden” zoals de verbetering van de administratieve organisatie, aan de door de Regioraad benoemde accountant. Door deze werkzaamheden te gunnen aan de door de Regioraad benoemde accountant kan de onafhankelijkheid en daarmee de integriteit van de accountant ten aanzien van zijn controlewerkzaamheden voor de Regioraad in het geding komen. Op de loer liggende belangenverstrengeling tussen Dagelijks Bestuur en accountant kan mogelijk een weerslag hebben op de kwaliteit van de controle van de jaarrekening. Hetzelfde geldt voor die gevallen waarbij de accountant bij de accountantscontrole zijn eigen werk moet controleren. Het lid bepaalt dat het Dagelijks Bestuur voor advieswerkzaamheden, zoals op het gebied van de bestuurlijke informatieverzorging of de rechtmatigheid, de door de Regioraad benoemde accountant kan inschakelen. Als het Dagelijks Bestuur dit voornemen heeft, dient hij de Regioraad hier vooraf over te informeren. Dit biedt de Regioraad de mogelijkheid om over de desbetreffende uitbesteding van werkzaamheden zijn oordeel te vormen en zijn bedenkingen aan het Dagelijks Bestuur kenbaar te maken.

Het tweede en het derde lid regelen dat het Dagelijks Bestuur voor overige controlewerkzaamheden doorgaans de door de Regioraad benoemde accountant inschakelt. Het Dagelijks Bestuur mag hiervan afwijken als dit in het belang van de Vervoerregio Amsterdam is. De accountant die de jaarrekening controleert is vaak bekend met de regionale administraties. Daarbij kunnen controles van de jaarrekening

en controles van medebewindstaken tegelijkertijd door één accountant worden uitgevoerd (single audit). Dit levert doorgaans een besparing op. In bepaalde gevallen is inschakeling van een andere accountant raadzaam en soms zelfs onoverkomelijk. De reden kan van prijstechnische aard zijn, maar ook van organisatorische aard, de controlewerkzaamheden kunnen bijvoorbeeld gemeenschappelijke activiteiten met een andere gemeenschappelijke regeling betreffen en de accountantscontrole hiervan door de accountant van de andere gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd. De verordening regelt dat het Dagelijks Bestuur in deze gevallen vrij is in de keuze van de accountant.

Artikel 7 Rapportering

Het derde en vierde lid van artikel 213 Gemeentewet regelt de rapportering en de inhoud daarvan van de accountant aan de Regioraad en het Dagelijks Bestuur. Aanvullend daarop kan de Regioraad in zijn programma van eisen aanvullende inhoudelijke eisen stellen, maar ook aanvullende rapporteringen van de accountant verlangen (artikel 2, lid 3, letters c en e van de controleverordening). Artikel 7 regelt aanvullende zaken aangaande de rapportering op grond van de door de accountant uitgevoerde controles. Deze zaken moeten in het programma van eisen bij de aanbesteding zijn geregeld.

Naast de uiteindelijke eindcontrole van de jaarrekening verricht de accountant meestal meerdere controles. Dit kunnen door de Regioraad in het programma van eisen opgenomen tussentijdse controles (interim-controles) zijn.

Het eerste lid van artikel 7 regelt dat het Dagelijks Bestuur in elk geval bij geconstateerde afwijkingen door de accountant die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening, een afschrift krijgt van de schriftelijke mededeling hierover aan de Regioraad. Dit opdat het Dagelijks Bestuur (in overleg met de Regioraad en de accountant) mogelijk nog tijdig maatregelen tot herstel kan treffen.

Het tweede lid van artikel 7 regelt dat het financieel management een rapportage krijgt van de door de accountant uitgevoerde (deel)controles. In deze rapportage worden kleine afwijkingen en tekortkomingen die niet leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring en niet van bestuurlijk belang zijn, aan het management meegedeeld. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld opmerkingen over (kleine) rubriceringfouten en (kleine) onvolkomenheden in de administratieve organisatie, die eenvoudig in onderling overleg met het management van de Vervoerregio Amsterdam kunnen worden opgelost. Het management kan op grond van de rapportage actie ondernemen voor herstel van de afwijkingen en onvolkomenheden.

In het derde lid is de procedure van hoor en wederhoor opgenomen. De constatering in het verslag van bevindingen worden voorafgaand aan verzending van de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen aan de Regioraad door de accountant besproken met het Dagelijks Bestuur. Het geeft het Dagelijks Bestuur de mogelijkheid kanttekeningen te plaatsen bij de constatering in het (concept-)verslag van bevindingen.

Tot slot in het vierde lid van dit artikel opgenomen, dat de accountant op verzoek van de Regioraad zijn verslag van bevindingen aan de Rekeningcommissie mondeling toelicht.

Artikel 8 Inwerkingtreding

De controleverordening treedt in werking met ingang van het begrotingsjaar 2020.